

Klagevisa över denna torra och kalla vår

En torr och kall vår gör sommaren kort
och vintrens föda fördriver.
Gud hjälpe, som rår, si våren går bort
och liten glädje oss giver.
Sol varma, förbarma!
Hos vädret torrt
nu kölden sommaren river.

Gott majeregn giv, lät dugga tätt ner,
lät varm dagg örterna fukta!
Oss torkan bortdriv, lät frostet ej mer
de späda blomsteren tukta!
Var nådig, var rådig!
För dem jag ber,
som Herran tjäna och frukta.

Lät väderet kollt och torkan oblid
ej tvinga rosorna röda,
lät åkeren stolt ej läggjas så nid,
att han ej bondan kan föda!
Bevara från fara
i allan tid
den späda jordenes gröda!

Lät himmelens port utvidga sin gång,
hjälp molnen högre uppstiga,
lät höra oss fort skön näktergals sång,
som kölden tvingar att tiga!
Lät sjunga de unga
med stämmor mång!
Lät barnen dansa och niga!

Dirge over this dry and cold spring

A dry and cold spring speeds summer's demise,
of winter food us depriving.
Grant help, heav'nly King, see spring how it flies
and little joy we're deriving.
Sun warm us, don't harm us!
For winds chastise
and cold the summer is riving.

Good May-rain set free, let drizzle allay,
let warm dew feed plants that famish!
let drought banished be, let frost cease to flay
and cause all young flowers to languish.
Your curse flee, show mercy!
For those I pray
who serve and fear God with anguish.

Let weather forlorn and drought so unkind
not force red roses to perish,
let fields meant for corn the farmer not find
so barren they no man can nourish!
Make danger a stranger,
and always mind
the earth's young crops so they flourish!

Let heaven's great door wide open now swing
help clouds that would be ascending,
let us soon hear sweet nightingales sing
whose lays the cold's been preventing!
Let voices rejoice as
young hearts take wing!
Let children's dance know no ending!

Lät dansa å rad folk, stora och små,
lät färla sommarens färlor!
På blomster och blad lät tillra och stå
de våta himmelska pärlor!
Lät kvittra, lät tittra
steglitsor små,
hos granna svenska sädsärlor!

Giv glädje och tröst, lät lärkjan ej dö,
lät leva sommarens svala!
Hugsvala vart bröst på Sveriges ö,
som nu mån sorgeligt tala!
Giv sommar, giv blommer,
giv gott grönt hö,
lät göken ropa och gala!

Mot gryningen blek, mot dagningen blid,
när natt och dag sig åtskilja,
lät höras mång lek om sommarens tid,
djur dansa, spela och gilja!
I strömmar ej glömmar
mång lax, mång id,
mång fisk tå hava sin vilja!

Gör dagen oss lång, gör natten oss klar,
lät duggregn varma nerfalla
och locka till sång den fågel som har
tyst varit vinteren kalla!
Lät klinga, lät springa
mångt hjon, mångt par,
lät fröjdas människor alla!

Let folk hand in hand now dance, one and all,
let summer's butterflies flutter!
On petals let stand, on leaves sweetly sprawl
moist pearls too lovely to utter!
let twitter and chitter
goldfinches small
with finest wagtails that scutter!

Give comfort and joy, let larks call and play,
let summer's swallows not perish.
Our sad breasts alloy that only dismay
now feel, though Sweden we cherish!
Give summer, late-comer,
give good green hay,
let cuckoos cry out with relish!

When daybreak is near, or mild eventide
sees day with night alternating
We luring calls hear at summer's divide,
God's creatures dance, play, are mating!
in rivers there quiver
salmon and ide
their spawning anticipating!

Our days make them long, our nights make them clear,
let light, warm drizzle be falling
enticing to song all birds that have here
been mute in winter appalling!
let couples, redoubled
both far and near
rejoice, now summer is calling!

Gäck fruktbar oss upp, gäck fruktbar oss ner
och hälsa byar och städer!
Mång åkermans kropp tå gläder sig mer,
som går i tunna linkläder.
I dalar trast talar
och mång mun ler
och mång trumpetare kväder.

Ja, ljuvliga sol, tu fattig mans vän,
som titt sken ingom villt spara,
lys uppå vårt bol med sommar igen,
lät köld och torka bortfara!
Nu längta, nu trängta
kvinnor och män
att gå i solskinet klara.

Gör sorgen oss kort, bliv åkermans vän,
lät grönska skogar och dalar,
driv torkan oss bort, giv vätskan, som än
mång bondes hjärta hugsvalar!
Lät sjunga mång tunga
om fröjd igen,
som nu bedröveligt talar!

Lät skogen stå grön, lät jorden få frukt,
se till, att oss intet trängjer,
lät fläkta en skön och härlig en lukt
av skogar, åkrar och ängjer!
Lät kransas, lät dansas
med fröjd och tukt,
lät bäddas brokota sänger!

Make fruitful each crop, each creature beguile
o'er town and village when faring,
The ploughman's limbs hop and dance all the while
he thin-spun linen is wearing.
Each thrush in dale gushes
and folk all smile
and many a trumpeter's blaring.

Oh, sun ever bright, you poor man's true friend,
your rays nobody denying,
light up our dwellings with summer again
let cold and drought off be hying!
Hard-pressed though soon blessed go
women and men
where'er sun's warmth they are spying.

Our sorrows make brief, the ploughman befriend,
let green deck forest and valley,
from drought grant relief, and moisture now send
so farmers' hearts soon may rally!
Rejoicing, let voices
in joy ascend
that yet but mournful words tally!

Let green clothe the trees, let fruit fill the earth,
ensure no need can oppress us,
to quickening breeze full-scented give birth
from field, mead, forest to bless us!
Grant garlanding, dancing
with measured mirth,
let bright-hued beds convalesce us!

Lät gräset bli blött och blomsteren skön,
lät dansa lilla lekatten,
lät fläkta oss sött vitt ut uppå sjön,
lät skönt vär blåsa på hatten!
På ängen giv sängen
i gräset grön
åt dem, som färdas om natten!

Lät ämbetsmän få rätt bruka sin hand
och trygg på resa sig giva,
lät köpmänner gå till vatten och land,
tit de helst handelen driva!
Av rosor och kosor
ibland all stand
lät mången fröjdefull bliva!

Lät dagen bli varm! Mång herde tå står
i mång grön, lustigan skugga
och rester sin arm åt getter och får.
På bär och äpplen lät tugga!
Från plogen åt skogen,
så vitt han når,
lät oxen titta och glugga!

Släpp boskapen vall, lös oxen ur bås,
driv få och fänat åt skogen!
Lät öken få stall in under Guds lås,
lät bonden glädjas vid plogen!
Höst mustig gör lustig,
lät säden fås
av åkren ymnig och mogen!

Let grass become lush and flowers fair to see,
let ermines frolic and revel,
let cool breezes brush us far out at sea,
let soft winds hat-strings unravel!
In meadows find beds or
in green-clad lea
for those that nightly do travel.

Let craftsmen display the skill of their hand
and journey safe from all stealing,
let merchants find way on water and land
to where they fain would be dealing!
By nosegays and pathways
the joy expand
which high and low may be feeling!

Let days become warm! Let herdsman still keep
their watch in pleasant shade hunching,
while shaking an arm at goats and at sheep,
on apples and berries lurching!
From ploughshare to bough fair
in one wide sweep
let oxen stare, their cud munching!

Let livestock now graze, from stalls oxen prise,
to forests drive cattle willing!
Let working beasts gaze 'neath God's open skies,
let ploughmen rejoice while tilling!
Let fields share full yield where
the final prize
is ripe corn ready for milling!

Lät grönskas hans får, lät blomstras hans äng,
hjälp fylla bingarna blotta!
När bonden själv rår, får krigsman ock säng
att vila lemmarna trötta.
Still vreden, giv freden!
Mång piga, mång dräng
tå glädjas över all måtta.

På blomster och löv lät stimma de bi,
som draga honungen söta!
Men luften blir döv av buller och skri,
där sig två krigshärrar möta.
Still vreden, giv freden,
Gud statt oss bi,
som bäst kan fienden stöta!

Tu råder om krig, tu råder om allt,
tu rår om himmelens fäste.
Ty vill jag ock tig allt hava befallt.
Hjälp oss till fot och till häste!
Gör frodigt, frimodigt,
vad nu är kalt!
Tu vest allena vårt bäste.

Vi have, o Gud, tig syndat emot,
förlåt oss bristerna svåra!
Vi vele titt bud med bättring och bot
nu följa dagarna våra.
Lät falla med alla
tin vredes hot,
och dämp allt, vad oss kan dåra!

Their meadows let flower, their furrows turn green,
their granaries help replenish!
With farmers in power, no soldiers has seen
from lack of bed he need perish.
Wrath cease now, give peace now!
Both lad and colleen
know endless joys they can cherish.

Let crowding bees hum round flower and leaf
while honey sweet they're extracting!
The air though is dumb from screams and sore grief
where armies war are enacting.
Wrath cease now, give peace now,
God grant relief,
to stop our foes from impacting!

O'er war you are king, o'er all you are lord,
o'er heaven's stronghold presiding.
And thus everything I do you accord.
Help us on foot or when riding!
Make flourish and nourish
what's cold and flawed!
You are our solace abiding.

Oh God, we have sinned against you, forgive
our many failings' confusion!
Let penance rescind them, for we would live
our new lives free from illusion.
Though wroth, be you loath our
hearts to misgive,
though free from harmful delusion!

Dämp vällusten ner, tin gåvor oss lär
alltid rätt nyttja och bruka!
Och äntlig jag ber, hjälp deras besvär,
som tuktigt sina bord duka
och hjälpa, ej stjalpa
den hand, som bär
en tom och söndrigan kruka!

Giv dem ett gott år, dem lyse tin sol,
som årsens tider vet dela,
dem månen ock gå, i år som i fjol,
att ny och nedan ej fela!
De andra lät vandra
till tomma bol,
som aldrig hjälpa sjukt hela!

Restrain our desires, and teach us through prayers
to rightly use what you've given!
Whatever transpires, pray lessen the cares
of those to frugal life driven,
assist and resist not
the hand that bears
a bowl that's empty and riven!

Grant them a good year, and o'er them let reign
your sun that seasons does sever,
the moon too so clear, let wax and let wane
that its pure light they lack never!
But those who oppose you,
the sick disdain,
may each house shun them for ever!

LAURENTII WIVALLII F1700
2001

Klage-Wijsa/

Öfwer

Thenna torra och kalla Wäähr.

Singes som:

Then signade dagh / then signade stund / &c.

1642.

Nor och kall währ/gör Somnaren kore
Och Wintrens söda fördrifwer/
Gud hielpe/ som räet/ sit Währen går bore
Och lieten glädie öf gifwer/
Sool warma/ förbarma/
Hoos Wädret tere/
Nu Kölden Somnaren rifwer.

2.

Godt Rajseregn giff / låt dugga tätt neet/
låt warm Dagg Örterna suchta/
Öf torkan borettriff / låt frostet ey meer/
The späda Blomsteren tuchta/
War nådigh/ war nådigh/
För them iagh beer/
Som NEran tiena och früchta/

låt

3.

Låt Wädret kolt / och torkan oblidh/
Ey twinga Rosorna röda/
Låt Åkeren stolt / ey läggias så nidh/
At han ey Bondan kan föda/
Bewara / från sakra/
Z allan tidh/
Then späda Jordennes gröda.

4.

Låt Himmelens Port / ochwidga sin gång/
Hielp Wolnen högre upstiga/
Låt höra öf fore / skön Nächtergals sång/
Som Kölden twingar at tiga/
Låt slunga / the vnga/
Medh Stämmor mång:
Låt Barnen dansa och niga.

5.

Låt dansa å radh / Gola skora och små/
Låt seerla Somnarens Fårlor.
På Blomster och Bladh / låt titra och stå/
The wäata Himmelsta Pårlor/
Låt qwittra / låt tittra/
Steglisor små.
Hoos granna Swånsta Sädstårlor.

6.

Giff glädie och röst / låt Lärkan ey döb/
Låt leswa Somnarens Swaala.

Duga

Hugswala hwarit Bröf på Sveriges Dö/
Som nu mon sorgeligt taala.
Giff Sommar/ giff Blommet/
Giff gott grönt Höd/
Lät Böoken roopa och gaala.

7. (blidh/

Meot Bryningen bleek/ meot dagningen
När Natte och Dagh sig ätskiltia/
Lät höras mong leek/ om Sommarens tid.
Dwrdanna/ spela och gilsa/
I Strömer/ en glömmet/
Mong Lax/ mong Ijd/
Mong Fisk lå hafwa stw wiltia.

8.

Gör Dagen of lång/ gör Natten of kkaak/
Lät Duggrågn warma neer falla/
Dch locka til Sång/ then Fongel som haak
Lys warit Winteren kalla/
Lät klinga/ lät springa/
Mongt Hion/ mongt paak/
Lät frögdas Wrennskor alla.

9. (neer/

Gaaf fruchtebar of vp/ gaaf fruchtebaar of
Dch helsta Byar och Städer/
Mong Åkermans kropp/ lå gläder sig meer/
Som går i tunna Lijnklädher/

A ij. I De

I Dalar/ Trast taalar/
Dch mong Munn leer/
Dch mong Trumetare qwädet.

10.

Ja/ liusliga Sool/ tu fattigh mans wän/
Som tite steen ingom wilt spara/
Lys oppå wåre Dool/ medh Sommar igen
Lät Röld och Forka borefara/
Nu länhta/ nu tränhta/
Dwinnor och Wän/
At gå i Soolskinet klara.

11.

Gör Sorgen of kort/ bliff Åkermans wän/
Lät grönska Skogar och Daalar/
Driff torkan of bore/ giff wätskan som ån/
Mong Bondes hierta hugswalar/
Lät slunga/ mång Lunga/
Om Frögd igen/
Som nu bedröfweligt taalar.

12.

Lät Skogen stå grøn/ lät Jorden få frucht/
See til at of intet trängier/
Lät slächta en skön/ och hårligh een lucht/
Aff Skoghar/ Åkrar/ och Ångier/
Lät fransas/ lät dansas/
Medh Frögd och Lucht/
Lät bäddas brokora Sånger.

££

13.

Låt Gräset blij blödt / och Blomsteren skön /
låt dansa lilla lekatten /
låt flähta och sött / wide vth vppå Siön /
låt sköne wår blåsa på Hatten /
På Ången / giff Sängen /
I Gräset grön /
Äth them som färdas om Natten.

14.

Låt Embesmän få rätt bruka sin Hand /
Och trygg på reesa sig gifwa /
låt Köpmänner gå til Waten och land /
Tijt the hållst Handelen drifwa /
Aff Kooser / och Koosor /
Ibland all Stand /
låt mongen frögdefull blifwa.

15.

Lått dagen blij warm / mong Heerde lå står
I mång grön lustigan skugga /
Och refter sin Arm / äth Better och Fåår /
På Båår och Åplen låt tugga /
Från Plogen / äth Skogen /
Så wide han når /
låt Oxen eitta och glugga.

16.

Släpp Woffapen wall / löds Oxen vr Bås /
Driff Fåår och Fånade äth Skogen /
låt

Låt Sken för Stall / in vnder Gud; Låda /
Låt Bonden glädias widh Plogens /
Nöst mustigh / gör lustigh /
Låt Säden fäds /
Aff Åkren ymnigh och mogen.

17.

(Ång)

Låt grönskas hans Fåår / låt blomstras hans
Hielp fylla Dingarna blöta /
Når Bonden stelff rar / fåår Krigzman och
Äth hwilla Lemmarna tröta / (Sång /
Still Wreden / giff Freden /
Mong Pitiga / mong Dräng /
Så glädias öfwer all mäta.

18.

På Blomster och Loff låt skinna the Bis /
Som dragha Honungen söta.
Men lufften blij döff / aff buller och skris /
Ther sig två Krigzhårar möta /
Still Wreden / giff Freden /
Gudh skatt och bis /
Som bäst kan Fienden söta.

19.

Tu råder om Krigh / tu råder om alt /
Tu råder om Himmelens Fäste /
Ty wil tagh och tigh / alt hafwa befalt /
Hielp och til Foot och Näste.

Gör

Gör frödig/ frimodig/
Hwad nu är kalt/
Tu west allena wär b. iste.

20.

Wij hafwe/ o Gudh/ tigh syndat emoot/
Förlåt of bristerna swära/
Wij wele tite Gudh/ med bättring och bot/
Nu sölia dagarna wära/
Låt falla/ medh alla/
Sin wredes Hoot/
Och dämp alt hwad of kan dära.

21.

Dämp Wällusten neer/ tin Gåswot of låt
Alltidh rätt nytta och bruka/
Och ändelig tagh beer/ hielp itheras beswår
Som tuchteige sina Bord duka/
Och hielpa/ ey siälpa/
Then Hand som bår/
Een tom och söndrigan Krivka.

22.

Giff them ett gott Åhr/ them lyse tin Sool/
Som Åhrsens tijder weet deela/
Them Wännen och gå/ i Åhr som i Sool/
At Ny och Nedan ey seela/
The andra/ til wandra/
Til komma Bool/
Som aldrig hielpa siukt heela.

Tryckt i Stockholm/

Åhr 1642.

